

**Алгоритм дій вихованців та працівників закладу ЗЗСО
«Кузьмівська гімназія» в умовах надзвичайних ситуацій воєнного
характеру**

1. Алгоритм дій у надзвичайних ситуаціях для закладів освіти (далі — Інструкція) відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України від 01 липня 2013 року з метою встановлення порядку дій вихованців та працівників ЗЗСО «Кузьмівська гімназія» (далі – Закладу) при артобстрілах.
2. Дія цієї Інструкції поширюється на вихованців та працівників Закладу під час перебування у приміщенні та на території закладу та при виконання ними своїх функціональних обов'язків.
3. Директор Закладу освіти несе персональну відповідальність за організацію індивідуального та колективної захисту працівників та вихованців закладу.
4. **На початку артилерійського обстрілу директор Закладу(або особа, яка виконує його обов'язки) зобов'язаний:**
 - 4.1. негайно надати вказівку черговому персоналу на оповіщення вихованців та працівників Закладу сигналом у закладі про початок артилерійського обстрілу;
 - 4.2. забезпечити укриття здобувачів освіти вихованців та працівників закладу у захисній споруді з цивільного захисту, або в спеціально обладнаних пунктах розміщення на нижніх поверхах будівлі, а за відсутності можливості для переміщення в захисну споруда або на нижні поверхи — у групах, коридорах та інших приміщеннях Закладу;
 - 4.3. За можливістю проінформувати в найкоротші терміни вищі органи управління щодо надзвичайної ситуації та вжити заходи щодо захисту вихованців та працівників закладу;
 - 4.4. Організувати надання першої допомоги постраждалим; за необхідності викликати бригаду швидкої медичної допомоги за телефоном 103;
 - 4.5 Пересвідчитися на підставі дозвонень вчителів, вихователів та осіб, які виконують їх обов'язки, що всі здобувачі освіти, вихованці та працівники Закладу перебувають у захисній споруді, або пунктах розміщення;

- 4.6. при виявленні ознак присутності у повітрі хімічно небезпечних речовин (характерного запаху, або викликаючих подразнення шкіри та слизових оболонок, блювоти та інше) дати команду на використання засобів індивідуального захисту органів дихання: протигазів, а за їх відсутності — ватно-марлевих пов'язок;
- 4.7. у разі виникнення в захисній споруді або в пунктах розміщення осередків займання, забезпечити їх усунення з використанням первинних засобів пожежогасіння; викликати пожежну службу за телефоном 101;
- 4.8. при утворенні завалів у захисній споруді або у пунктах розміщення та неможливості ліквідувати їх власними силами викликати пожежну службу та рятувальну службу за телефоном 101;
- 4.10. через 30 хвилин після закінчення артобстрілу одного з працівників, який знаходиться в укриті, направити для огляду та оцінки обстановки в будівлі та на прилеглій території;

у разі, якщо особам, які знаходяться в укриті, не загрожують обвал будівлі, на шляхах виходу немає пожеж, вибухонебезпечних предметів (нерозірваних боєприпасів), обірваних ліній електропередач, відсутні ознаки наявності в повітрі хімічно небезпечних речовин (аміаку, хлору) особи, що знаходяться в укриті та пунктах спеціального розміщення, мають бути перенаправлені на безпечну територію;

необхідно перевірити наявність здобувачів освіти, вихованців та працівників Закладу за списком, оцінити стан їх здоров'я, передати вихованців батькам та направити працівників додому.

5. На початку артилерійського обстрілу під час заняття (вчитель, вихователь) зобов'язаний:

5.1. негайно закінчити заняття;

5.2. у разі раптового артилерійського обстрілу за відсутності можливості переміщення учнів у захисну споруду з цивільного захисту або до пунктів розміщення надати команду «Лягти на підлогу!» та «Закройте долонями вуха та відкрийте рот!»

переконатися, що всі знаходяться на безпечної відстані від вікон і максимально використовували захисні властивості несучих стін будівлі та меблів, що знаходиться у приміщенні;

після закінчення обстрілу, переконавшись у відсутності небезпеки, дати команду «Встати!», перевірити стан здоров'я, при необхідності розпочати надання першої допомоги постраждалим, організувати виведення вихованців із будівлі та їх розміщення на безпечній ділянці; діяти відповідно до вказівок директора Закладу або особи, яка виконує його обов'язки;

5.3. за наявності можливості переміщення в захисну споруду або на нижні поверхи будівлі, взявши журнал обліку навчальних занять, у найкоротші терміни організовано вивести за найближчим маршрутом і розмістити учнів, вихованців у захисній споруді цивільного захисту або в пунктах розміщення, переконавшись, що в приміщенні вимкнено світло, знестиrumлено електроприлади і всі учні покинули навчальний клас, інші приміщення Закладу;

5.4. під час переміщення у захисній споруді створити умови для вгамування паніки та порушення порядку серед вихованців, надавати у разі потреби допомогу учням та вихованцям та працівникам закладу;

5.5. перебуваючи у захисній споруді чи пункті розміщення, провести перевірку наявності вихованців за журналом обліку навчальних занять, надавати першу допомогу постраждалим, перебувати у постійній готовності до використання первинних засобів пожежогасіння, діяти відповідно до вказівок директора Закладу.

5.6. Дії вчителя, вихователя, який проводить заняття на прилеглій території Закладу (на вулиці):

1. При подачі звукового сигналу «Увага! Артобстріл» необхідно:

— негайно закінчити заняття;

— дати команду направлятись до укриття (при цьому організувавши безпечний маршрут та супроводжуючи вихованців особисто);

5.7. Якщо артобстріл почався під час заняття, відповіальність за евакуацію у захисну споруду або на нижні поверхи будівлі несуть вчитель, вихователь, який проводить заняття за розкладом.

5.8. Вільні від заняття вчителі, вихователі, а також не задіяні від звільнення виходу із закладу технічні працівники, швидко прямувати до кабінету директора Закладу для отримання вказівок про організацію екстреної евакуації.

6. Дії особи, відповідальної за обстеження прилеглої території закладу та навчальних класів на предмет наявності вибухонебезпечних предметів, пожеж, руйнувань:

- проводити обстеження лише після закінчення обстрілу, за наказом директора (або особи, що заміщає його обов'язки);
- при переміщенні по прилеглій території бути обережним та уважним;
- при виявленні вибухонебезпечних предметів або предметів, схожих з ними: відійти на безпечну відстань; обмежити доступ сторонніх громадян; повідомити про знахідку в поліцію та директора закладу; не користуватися телефоном, переговорними пристроями чи рацією поблизу нього;

Забороняється:

- наближатися до вікон під час артобстрілу;
- зрушувати з місця, перекочувати, брати до рук вибухонебезпечний предмет;
- спречатися з озброєними людьми, фотографувати і робити записи у їх присутності;
- піднімати, переносити, класти в кишені чи сумки боєприпаси;
- переміщати боєприпаси у багаття, розводити багаття над ними або поблизу нього;
- закопувати боєприпаси в землю або кидати у водоймища;
- наступати, наїжджати на боєприпаси;
- робити спроби розбирати або розпилювати боєприпаси;
- надавати будь-які температурні, звукові, електромагнітні впливи на вибуховий предмет;
- при виявленні хоча б одного підозрілого предмета виробляти пошук інших вибухонебезпечних предметів;
- користуватися електrozапальнчиками, курити;

7. При виявленні пожежі, обриву ліній електромереж, наявність загрози обвалу будівлі та будівельні конструкції діяти відповідно до затверджених заздалегідь закладом освіти інструкціями з пожежної безпеки, охорони праці та безпеки життєдіяльності.

8. Дії батьків при загрозі артобстрілу.

- 1) При раптовому артобстрілі, сховатися біля стіни своєї квартири/будинку/під'їзду. Не панікувати та не бігти до Закладу.
- 2) Після сигналу про припинення артобстрілу, зателефонувавши класному керівнику, за можливістю можна прийти та забрати дитину додому, обов'язково повідомивши про це вихователя, вчителя.
- 3) Якщо немає такої можливості, дитина продовжує перебувати у Закладі під наглядом освітян. Вихователь чи директор Закладу передає дитину особисто з рук в руки батькам, не допускаючи того, щоб дитина йшла додому самостійно.

Пам'ятка щодо першочергових дій у разі виявлення вибухових пристрій

Для керівництва

1. Керівнику об'єкта при одержанні інформації про виявлення підозрілого предмета на території об'єкта необхідно негайно повідомити про це за телефонами:
 - чергового ГУМВСУ - 102.
 - управління освіти Степанської селищної ради ;
2. Шляхом опитування заявника та очевидців з'ясувати:
 - час виявлення підозрілого предмета;
 - точне визначення його місце перебування;
 - відомості про особу, яка залишила підозрілий предмет (чоловік, жінка, вік, прикмети, одяг, хода тощо).
3. Зафіксувати установчі дані осіб, які виявили підозрілу знахідку та забезпечити їхню присутність на момент прибууття оперативно-слідчої групи правоохоронних органів.

4. Дати вказівку (й обов'язково проконтролювати її виконання) не наблизатися, не торкатися, не розкривати, не перевертати підозрілу знахідку, не заливати її рідиною, не засипати піском, не користуватися радіо та електроапаратурою, переговорними пристроями поблизу підозрілої знахідки.
5. Дати вказівку на тимчасову зупинку роботи об'єкта або його окремих структурних підрозділів. Організувати евакуацію персоналу об'єкта, використовуючи маршрути, віддалені від місця перебування підозрілого предмета.
6. Дати вказівку працівникам – по можливості зробити фото підозрілої знахідки - оточити місце розташування підозрілого предмета і відійти на безпечну відстань від нього.
7. При необхідності організувати відключення побутових і виробничих комунікацій – газу, води й електрики.
8. Якщо з виявленим предметом з ознаками вибухового пристрою відбувалися будь-які дії до прибуття представників правоохоронних органів, необхідно дочекатися появи фахівців – вибухотехніків обов'язково повідомити їх про здійснення маніпуляцій з підозрілою знахідкою.
9. Не знижуючи охорони, забезпечити можливість безперешкодного проходу або проїзду до підозрілого предмета співробітників і транспорту оперативно-слідчої групи.
10. Надати можливість і умови співробітникам оперативно-слідчої групи поспілкуватися з заявником та очевидцями, які підходили до підозрілого предмета.
11. Оперативно й точно виконувати всі вказівки та рекомендації фахівця-вибухотехніка старшого представника від правоохоронних органів.
12. Підсилити контроль за роботою по всьому об'єкту, бо можливі терористичні прояви або аналогічного, або іншого роду в будь-яких місцях на території об'єкта.

Дії під час перестрілки:

якщо стрілянина застала вас на вулиці, відразу ж лягте озирніться, виберіть найближче укриття й проберіться до нього, не піднімаючись у повний зріст. Укриттям можуть служити виступи будинків, пам'ятники, бетонні стовпи або бордюри, канави. Пам'ятайте, що автомобіль – не найкращий захист, тому що його метал тонкий, а пальне – вибухонебезпечне.

За першої нагоди сховайтесь у під'їзді будинку, підземному переході, дочекайтесь закінчення перестрілки;

- проводьте заходи для порятунку дітей, за необхідності прикрийте їх своїм тілом. За можливості повідомте про інцидент співробітників поліції;
- якщо в ході перестрілки ви перебуваєте у будинку – укройтесь у ванній кімнаті й ляжте на підлогу, тому що перебувати у кімнаті небезпечно через можливість рикошету. Перебуваючи в укритті, стежте за можливим початком пожежі. Якщо пожежа почалася, а стрілянина не припинилася, залиште квартиру й сховайтесь в під'їзді, далі від вікон.

Дії у випадку захоплення автобуса:

- якщо Ви виявилися в захопленому автобусі, не привертайте до себе уваги терористів. Огляньте салон, визначте місця можливого укриття на випадок стрілянини;
- заспокойтесь, спробуйте відволіктися від того, що відбувається, читайте, розгадуйте кросворди;
- зніміть ювелірні прикраси;
- не дивіться в очі терористам, не пересувайтесь по салону та не відкривайте сумки без їхнього дозволу;
- не реагуйте на провокаційну або зухвалу поведінку;
- якщо представники влади почнуть спробу штурму – лягайте на підлогу між кріслами й залишайтесь там до закінчення штурму;
- після звільнення – негайно залиште автобус, тому що не виключена можливість його замінування терористами й вибуху парів бензину.

Правила поведінки в умовах надзвичайних ситуацій воєнного характеру

Необхідно:

- зберігати особистий спокій, не реагувати на провокації;
- не сповіщати про свої майбутні дії (плани) малознайомих людей, а також знайомих з ненадійною репутацією;
- завжди мати при собі документ (паспорт) що засвідчує особу, відомості про групу крові своєї та близьких родичів, можливі проблеми зі здоров'ям (алергію на медичні препарати тощо);

- знати місце розташування захисних споруд цивільного захисту поблизу місця проживання, роботи, місцях частого відвідування (магазини, базар, дорога до роботи, медичні заклади тощо). Без необхідності старатися як найменше знаходитись поза місцем проживання, роботи та малознайомих місцях;
- при виході із приміщень, пересуванні сходинами багатоповерхівок або до споруди цивільного захисту (сховища) дотримуватись правила правої руки (як при русі автомобільного транспорту) з метою уникнення тисняви. Пропускати вперед та надавати допомогу жінкам, дітям, перестарілим людям та інвалідам, що значно скоротить терміни зайняття укриття;
- уникати місць скучення людей;
- не вступати у суперечки з незнайомими людьми, уникати можливих провокацій;
- у разі отримання будь-якої інформації від органів державної влади про можливу небезпеку або заходи щодо підвищення безпеки передати її іншим людям (за місцем проживання, роботи тощо);
- при появі озброєних людей, військової техніки, заворушень негайно покидати цей район;
- посилювати увагу і за можливості, також залишити цей район, у разі появи засобів масової інформації сторони-агресора;
- орієнтуватися на місцевості, розмовляють з акцентом, не характерна зовнішність, протигравні і провокативні дії, проведення незрозумілих робіт тощо) негайно інформувати органи правопорядку, місцевої влади, військових;
- у разі потрапляння у район обстрілу сховатись у найближчу захисну споруду цивільного захисту, сховище (укриття). У разі відсутності пристосованих сховищ, для укриття використовувати нерівності рельєфу, (канави, окопи, заглиблення від вибухів тощо). У разі раптового обстрілу та відсутності поблизу споруд цивільного захисту, сховища і укриття – лягти на землю головою в сторону, протилежну вибухам. Голову прикрити руками (за наявності, для прикриття голови використовувати валізу або інші речі). Не виходьте з укриття до кінця обстрілу;
- надавати першу допомогу іншим людям у разі їх поранення. Викликати швидку допомогу, представників ДСНС України, органів правопорядку за необхідності військових;

· у разі, якщо ви стали свідком поранення або смерті людей, протиправних до них дій (арешт, викрадення, побиття тощо) постаратися з'ясувати та зберегти як найбільше інформації про них та обставини події для надання допомоги, пошуку, встановлення особи тощо. Необхідно пам'ятати, що Ви самі або близькі Вам люди, також можуть opinитись у скрутному становищі і будуть потребувати допомоги.

Не рекомендується:

- підходити до вікон, якщо почуєте постріли;
- спостерігати за ходом бойових дій;
- стояти чи перебігати під обстрілом;
- конфліктувати з озброєними людьми;
- носити армійську форму або камуфльований одяг;
- демонструвати зброю або предмети, схожі на неї;
- підбирати покинуті зброю та боєприпаси.

